

Н.Ю. Єршова, канд. екон. наук, доц. (НТУ «ХПИ», Харків)
О.В. Степаненко, студ. (НТУ «ХПИ», Харків)

АНАЛІТИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ОСНОВНИМИ ЗАСОБАМИ ПІДПРИЄМСТВ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Проблеми аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємств висвітлено в працях таких вчених, як Череп А.В., Єршова Н.Ю., Ковальов А.І., Скиба Г.В. та ін. [1, 2]. Вчені зазначають, що ефективне використання основних засобів сприяє поліпшенню техніко-економічних і фінансових показників виробництва, збільшенню випуску продукції, зниженню її собівартості і трудомісткості виготовлення, отже – забезпечення сталого розвитку підприємства [1, 2].

Результати аналітичної роботи багато в чому залежать від достовірності, обсягу, якості, своєчасності отриманої інформації, а також від кваліфікації аналітика, прийомів і способів, що використовуються в процесі дослідження, технічного оснащення. У процесі дослідження стану основних засобів слід проводити аналіз вікового складу, ступінь їх зношення, розрахунок коефіцієнтів придатності, вибуття, амортизації, фізичного зносу. Стан основних засобів визначається ступенем їх зношеності, оскільки на ефективність використання основних засобів впливає їх фізичний моральний стан. В економічній літературі для аналізу стану основних засобів пропонується розраховувати коефіцієнт зносу і коефіцієнт придатності [1, 2]. Рух основних засобів досліджується за допомогою розрахунку і аналізу коефіцієнтів оновлення, інтенсивності оновлення, введення, вибуття, зростання основних засобів [1, 2]. Основними факторами, які впливають на структуру основних засобів, є: характер продукції, що випускається; обсяг продукції, що випускається; рівень автоматизації і механізації виробництва; рівень спеціалізації і кооперування; географічні особливості місця розташування підприємства [2].

Аналіз ефективності використання основних засобів проводиться в розрізі оцінки фондів часу (календарного, режимного, планового, фактичного) і коефіцієнтів їх використання, а також за потужністю. Узагальнюючим показником ефективності використання основних засобів за потужністю є фондовіддача, яка характеризує величину продукції (виконаних робіт) або виробленої продукції припадає на гривню вартості основних засобів.

Особливе значення в аналізі основних засобів має розробка заходів і пропозицій щодо підвищення ефективності використання

основних засобів та виявлення прихованих резервів виробництва, а також контроль за їх реалізацією. Таких як: автоматизація процесу виробництва; застосування прогресивної технології; модернізація обладнання; підвищення завантаження устаткування; використання якісної сировини і матеріалів; підвищення кваліфікації робітників; зростання частки активної частини основних засобів; збільшення часу роботи активної частини основних засобів. Використання ресурсів може мати як екстенсивний, так і інтенсивний характер. Екстенсивне використання ресурсів і, відповідно, екстенсивний розвиток пов'язано із залученням до процесу виробництва додаткових ресурсів. Екстенсивними способами поліпшення використання основних засобів є: збільшення кількості працюючого обладнання; збільшення змінності роботи устаткування; зменшення термінів ремонту устаткування і періоду, необхідний для введення в експлуатацію обладнання; усунення непродуктивної роботи і ін. Інтенсифікація діяльності в першу чергу орієнтована на перевищення зростання результатів виробництва над витратами. Інтенсивними способами поліпшення використання основних засобів є: вдосконалення організації процесу виробництва; застосування передової техніки і технологій; впровадження досягнень науково-технічного прогресу; модернізація обладнання; своєчасний ремонт застарілого обладнання та ін. Треба зазначити, що, як правило, підприємства в процесі своєї діяльності поєднують екстенсивне і інтенсивне використання ресурсів. Аналіз основних засобів проводиться також в рамках оцінки ресурсного потенціалу підприємства [3]. В такому разі аналізу має послідовний, багатоступінчастий характер, що дозволяє визначити не тільки стан і ефективність використання основних засобів на поточний момент часу та сприяє розробці заходів, спрямованих на покращення показників ефективності функціонування підприємства в майбутньому.

Список використаної літератури

1. Череп А.В. Ефективність використання основних фондів підприємства / А.В. Череп, А.А. Клименко // Держава та регіони. Серія: Економіка та підприємництво. – 2009. – № 6. – С. 212–215.
2. Аналіз господарської діяльності: теорія і практикум : навч. посіб / Укл: Н.Ю. Єршова, О.В. Портна. – Видавництво «Магнолія 2006», 2015. – 312 с.
3. Єршова Н.Ю. Удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління основними засобами підприємств: стратегічний аспект / Н.Ю. Єршова // «Економіка та суспільство». [Електронне фахове видання]. – №14. – 2018. – Режим доступу: <http://pev.kpu.zp.ua/vypusk>